

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 63/2023 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen hukkakauran torjunnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Juha Mäenpään ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 63/2023 vp:

Millä keinoin tehokas hukkakauran torjunta turvataan jatkossa ja

millä keinoin taloudellinen hukkakauran torjunta turvataan jatkossa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kasvinsuojeluaineiden hyväksyminen

Kasvinsuojeluaineiden riskinarvioinnista ja hyväksymisestä vastaa Suomessa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

EU-lainsäädännön mukaan Suomessa saa markkinoida ja käyttää vain Suomessa hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita. Kasvinsuojeluaineiden sisältämät tehoaineet arvioidaan ja hyväksytään yhteisesti EU:ssa, kun taas valmisteiden hyväksymisestä päätetään kansallisesti jokaisessa jäsenmaassa erikseen. Pällekkäisen työn vähentämiseksi EU on jaettu kolmeen vyöhykkeeseen, jossa valmistetta koskevan arvioinnin tekee yksi jäsenmaa muiden vyöhykkeellä olevien maiden puolesta. Eri maat tekevät kansalliset päätöksensä tähän arviointiin perustuen. Kysymyksessä mainittujen hukkakauran torjunta-aineiden (Axial 50 EC ja Swipe) valmistearvioinnit tehtiin Virossa 2020.

Viro on saanut arvionsa valmiiksi kesäkuussa 2020 ja tehnyt päätöksensä silloin. Ruotsi on tehnyt päätöksensä tammikuussa 2021 (Axial 50 EC) Viron arvioon perustuen. Suomi on käsitellyt hakemuksiaan sen verran myöhemmin, että on arvioinnissaan pystynyt hyödyntämään tehoaineesta tullutta uutta tietoa, jota ei ollut käytettävissä, kun Viro ja Ruotsi ovat tehneet päätöksensä.

Tukesin tarkastaessa Viron arviointia kävi ilmi, että ympäristökohtalon osa-alueella sekä terveysvaikutusten osa-alueella valmisteiden riskit ylittyivät, eikä haetuista käytöistä löytynyt yhtään turvallista käyttöä, jota olisi voitu hyväksyä uudelleen. Tämä johtui valmisteiden sisältämän tehoaineen, pinoksadeenin, luokituksesta lisääntymiselle vaaralliseksi aineeksi. Luokituksesta seurasi, että tehoaineen hajoamistuotteet katsotaan olevan merkityksellisiä, kunnes toisin todistetaan.

Maaperässä esiintyvien hajoamistuotteiden kulkeutuminen pohjaveteen mallinnetaan EU-arviointiohjeiden ja pohjoisen vyöhykkeen ohjeiden mukaisesti. Arviointiin kuuluvien mallinnojen pohjalta näiden merkityksellisten hajoamistuotteiden määrä pohjavedessä ylitti juomavedelle asetetun raja-arvon 0,1 µg/l, jolloin riski juomaveden pilaantumiselle sekä ihmisen ja ympäristön terveyden vaarantumiselle on olemassa. Valmisteen käytöstä aiheutuvia riskejä ei saatu hyväksyttävälle tasolle edes asettamalla riskinhallintakeinoja esim. pohjavesirajoituksia käytölle.

Hukkakauran torjunta

Hukkakauran torjuntaa voidaan tehdä eri tavoin, mutta tärkeää on aina hävittää koko kasvi. Kun lohkolta löytyy ensimmäiset hukkakaurayksilöt ja esiintyminen on vielä pientä, hukkakaura voidaan kitkeä. Jos hukkakaura on jo päässyt leviämään, tulee käyttää viljelytekniisiä toimenpiteitä ja usein myös kemiallista torjuntaa.

Viljelytekniisiä toimenpiteitä on monenlaisia; viljelykasvin valinta, puhtaan kylvösiemenen käyttö, myöhästetty kylvö, kesannointi, suorakylvö ja kitkentä. Erityisesti viljelykasvin valinnalla on suuri merkitys. Kauraa ei pidä viljellä, jos lohkolta on todettu hukkakauraa tai epäillään hukkakauraa esiintyvän lohkolta. Viljelykasviksi kannattaa valita sellainen kasvi, josta hukkakaura on helppo havaita ja torjua. Monivuotinen nurmi on tehokas hukkakauran torjunnassa, kunhan kasvusto niitetään ennen hukkakauran röyhylle tuloa. Nurmen jälkeen tehtävä kyntö saattaa nostaa pintaan hukkakauran levossa olleet siemenet, joten tämän jälkeen on syytä tarkkailla lohkoja useaan kertaan ja tarvittaessa kitkeä esiin nousseet yksilöt.

Kemiallisessa torjunnassa on hyvin tärkeää valita kasvinsuojeluaine, joka soveltuu ko. viljelykasville. Ruiskutus on suoritettava huolellisesti oikeaan aikaan ja oikealla annoksella. Liian pienien annosten käyttäminen jarruttaa hukkakauran kasvua, jolloin se jää kasvuston alapuolelle eikä tule näkyviin. Pieni hukkakaurayksilö voi silti tuottaa itämiskykyistä siementä. Kemiallisen torjunnan jälkeen tulee aina tarkkailla peltoja ja tarvittaessa kitkeä löytyvät hukkakaurayksilöt.

Hukkakaura tulee kitkeä heti, kun ne havaitaan kasvustossa. Kitkentää on toistettava noin viikon välein 2-3 kertaa. Kitkennässä tulee ottaa koko kasvi maasta ja laittaa se heti ehjään säkkiin. Säkit, joihin hukkakaurat on kerätty, tulee polttaa. Hukkakauraa ei saa koskaan jättää pellolle tai pientareelle, koska sen siemenet voivat silloin varista peltoon ja itää.

Hukkakauran torjuntaan on yhä hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita Suomessa. Hukkakauran tehokas torjunta edellyttää kuitenkin monien eri torjuntamuotojen yhdistämistä, eli eri viljelytekniisiä toimenpiteitä ja tarvittaessa myös kemiallista torjuntaa, jonka jälkeen tulee aina tarkkailla kasvustoa ja tarvittaessa vielä kitkeä uudet esiintymät käsin.

Hukkakaurasta eroon pääseminen on haastavaa ja edellyttää pitkäjänteistä työtä. Hukkakauraa kannattaakin tarkkailla vuosittain myös hukkakaurasta vapailla lohkoilla. Mitä aikaisemmin hukkakauran pellolla havaitsee, sitä helpompi ja halvempi sen torjunta on.

Helsingissä 4.10.2023

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

VN/26439/2023-MMM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: